

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи з

дисципліни "СЕРТИФІКАЦІЯ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ НА
АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ"

(для студентів спеціальності 274 "Автомобільний транспорт")

З А Т В Е Р Д Ж Е Н О

на засіданні кафедри

ЗАТ та ПТМ

Протокол №10 від 27.07.2022 р.

Сертифікація та ліцензування на автомобільному транспорті (методичні вказівки до самостійної роботи з вивчення дисципліни для студентів спеціальності "Автомобілі та автомобільне господарство") / Уклад.: Є.В. Полупан, С.І. Шевченко. - Сєвєродонецьк: СНУ ім. Даля, 2022 – 21 с.

У методичних вказівках до самостійної роботи розглянуті питання стандартизації і ліцензування на автомобільному транспорті, які визначають початкові і поточні умови надання послуг з перевезень пасажирів і небезпечних вантажів, а також найважливіших параметрів обслуговування споживачів.

Методичні вказівки розроблені і покликані допомогти студентам самостійно вивчити курс з дисципліни "Сертифікація та ліцензування на автомобільному транспорті" і навчитися вирішувати проблеми формування та розвитку принципів стандартизації і ліцензування на автомобільному транспорті, які спрямовані на визначення умов надання послуг з перевезень пасажирів і небезпечних вантажів, а також найважливіших параметрів обслуговування споживачів.

Методичні вказівки включають загальну методику вивчення курсу, рекомендовану літературу, пояснення до досліджуваного матеріалу, контрольні питання для самоперевірки.

Укладачі:

Є.В. Полупан,
С.І. Шевченко.

Відповідальний за випуск: Полупан Є.В., доц.

Рецензент: Клюєв С.О., доц.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Перехід України на ринкові форми господарювання зумовив гостру потребу у створенні сприятливої правової бази для розвитку національного підприємництва. Великого значення набуває розробка єдиної наукової концепції, в рамках якої здійснювалося б удосконалення українського законодавства. В цих умовах важливого значення набуває проблема подальшого розвитку та вдосконалення правового регулювання суспільних відносин у сфері перевезення вантажів.

Транспорт – одна з найважливіших інфраструктурних галузей матеріального виробництва, яка забезпечує виробничі й невиробничі потреби народного господарства та населення в усіх видах перевезень.

Велике значення має транспорт для зв'язку між галузями народного господарства, між містом і селом, між окремими районами країни. Транспорт сприяє суспільному територіальному поділу праці, є активним фактором формування економічної спеціалізації господарства окремих районів, неможливої без обміну продукцією.

Транспорт повинен сприяти якнайшвидшій інтеграції України в загальноєвропейську економічну систему, що потребує створення залізничних та автомобільних шляхів з центральних частин Західної Європи – у країни СНД, з півночі Західної Європи – у країни Близького Сходу.

Характерною рисою правового регулювання в сфері міжнародних автоперевезень є те, що основні питання міжнародних перевезень врегульовуються в міжнародних угодах (транспортних конвенціях), які містять диференційовані норми, що однаково визначають умови міжнародних перевезень вантажів і пасажирів. У більшості міжнародних транспортних конвенцій містяться положення, що стосуються договору автоперевезення вантажів і пасажирів у міжнародних сполученнях.

Проблеми міжнародного транспорту вирішуються в різних міжнародних транспортних організаціях. Найбільше значення для розвитку міжнародних автоперевезень має робота Комітету з внутрішнього транспорту Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй, Європейської Конференції міністрів транспорту, Міжнародного Союзу автомобільного транспорту, Міжнародної Федерації експедиторських асоціацій. Різні міжурядові організації, а також окремі держави спільно повинні уніфікувати норми, що регулюють відносини в сфері міжнародних перевезень автомобільним транспортом. І тому для більш глибокої концентрації міжнародних норм, що регулюють відносини в сфері міжнародних перевезень автомобільним транспортом, необхідно прискорювати процес створення універсальних міжнародних норм у цій сфері. Співробітництво в галузі транспорту повинне забезпечити вдосконалення перевізного процесу в міжнародному сполученні з поетапною інтеграцією транспортної системи держав Співдружності у світову транспортну систему і зміцнення позицій вітчизняного перевізника на транспортних ринках.

Міжнародне співробітництво у сфері міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом забезпечує центральний орган виконавчої влади в галузі транспорту, що у межах своїх повноважень: організовує контроль за виконанням міжнародних договорів України з питань міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом; бере участь у проведенні заходів щодо укладання міжнародних договорів з питань міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом; забезпечує видачу документів, які дозволяють міжнародні перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом.

Суб'єктами правовідносин на автомобільному транспорті є широке коло юридичних і фізичних осіб, які забезпечують транспортне обслуговування, користуються транспортними послугами, створюють умови для здійснення дорожнього руху. Їх правовий статус має дві складові: одна пов'язана з наданням транспортних послуг, а інша – з участю в дорожньому русі.

Законодавство про автомобільний транспорт складається з Кодексу автомобільного транспорту України, законів України «Про транспорт», «Про дорожній рух», «Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період» та інших нормативно-правових актів України. Основним завданням державного регулювання та контролю у сфері автомобільних перевезень (автомобільного транспорту) є створення умов безпечного, якісного й ефективного перевезення пасажирів і вантажів, надання додаткових транспортних послуг.

Державне регулювання та контроль у сфері автомобільних перевезень (автомобільного транспорту) спрямовані на: забезпечення балансу інтересів держави, органів місцевого самоврядування, користувачів транспортних послуг і підприємств, установ, організацій, інших юридичних та фізичних осіб – суб'єктів господарювання на автомобільному транспорті незалежно від форм власності; забезпечення якісного та безпечного функціонування автомобільного транспорту; розвиток та удосконалення нормативної бази діяльності автомобільного транспорту; визначення загальних засад стратегічного розвитку, системи управління, реформування та регулювання автомобільного транспорту; визначення пріоритетних напрямів розвитку та шляхів оптимізації діяльності автомобільного транспорту; захист прав споживачів під час транспортного обслуговування; захист національного ринку транспортних послуг і суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність у сфері автомобільного транспорту; створення рівних умов для роботи всіх суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність у сфері автомобільного транспорту, обмеження монополізму та розвиток конкуренції; забезпечення зайнятості населення, підготовки спеціалістів і робочих кадрів, охорони праці; раціональне використання енергетичних та матеріальних ресурсів; охорону довкілля від шкідливого впливу автомобільного транспорту, проведення науковотехнічної роботи, досліджень та розвиток системи статистики.

З метою зниження негативного ефекту ринкових механізмів при наданні економічної свободи юридичним і фізичним особам, які провадять транспортну

діяльність, та відповідно до законодавства здійснюється ліцензування внутрішніх і міжнародних перевезень автомобільним транспортом, яке запроваджено у більшості розвинених країн.

Ліцензування – це механізм державного регулювання, направлений на допуск до провадження діяльності суб'єктів господарювання, які можуть забезпечити виконання організаційних, кваліфікаційних і технічних вимог, встановлених для певного виду господарської діяльності з наступним контролем за провадженням ними діяльності та анулюванням ліцензій ліцензіатам, які такі вимоги не забезпечують.

Проведення сертифікації здійснюється в цілях: створення умов для діяльності організації та підприємців на єдиному товарному ринку, а також для участі в міжнародній, економічній, науково-технічній співпраці і міжнародній торгівлі; сприяння споживачам в компетентному виборі продукції; захисту споживача від недобросовісного виробника (продавця, виконавця); контролю безпеки продукції для навколишнього середовища, життя, здоров'я і майна; підтвердження показників якості продукції, заявлених виробником.

Постановка проблеми вдосконалення державного регулювання у сфері транспортного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності в організаційно-правовому аспекті, з позиції об'єктивного аналізу, є актуальною щодо усунення недоліків нинішнього та попередніх етапів її дослідження. Водночас вирішення цієї проблеми важливе для формування державної політики й з погляду потреб теорії та практики державного регулювання, які необхідно збагатити системою наукових принципів, методів і форм розв'язання ключових завдань розвитку та вдосконалення системи й узагальнення наявного досвіду.

Функціями контролю за здійсненням міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом є: контроль за виконанням перевізниками вимог міжнародних договорів України з питань міжнародних автомобільних перевезень; контроль технічного, санітарного та екологічного стану транспортних засобів, що впливає на безпеку руху, екологію; перевірка вагових і габаритних параметрів транспортних засобів; контроль та оформлення дозвільних документів на міжнародні перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом; облік автомобільних транспортних засобів, які здійснюють міжнародні перевезення пасажирів і вантажів; перевірка транспортно-експедиторської документації та ліцензій на здійснення міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом.

1. ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

1.1. Самостійна робота студентів при підготовці до лекцій

При самостійному опрацюванні лекційних матеріалів по прослуханій лекції або перед майбутньою лекцією студентові необхідно, в першу чергу ознайомитися із структурою і змістом теми лекції, що вивчається, виділивши

основні питання цієї теми. Потім пропрацювати конспект записаної лекції або відповідний розділ рекомендованої літератури.

При вивченні окремих питань лекційного матеріалу, що виносяться викладачем-лектором для самостійної роботи, необхідно дотримуватися наступних вказівок.

1. З'ясувати з якою метою вивчаються винесені для самостійної роботи теми або питання лекційного матеріалу по дисципліні «Спеціалізований рухомий склад». Метою вивчення може бути: ознайомлення з матеріалом, конспектування; вирішення конкретних питань з вибором з технічної літератури даних, що цікавлять; вивчення вимог нормативної документації, а також вивчення законодавчих документів в області сертифікації продукції і послуг.

2. Спільно з викладачем сформулювати питання і завдання, що вимагають дозволу при самостійному вивченні пропонованого матеріалу.

3. Намітити можливий план і розробити передбачуваний шлях вивчення поставлених питань в загальному вигляді, а потім з'ясувати початкові дані і умови, при яких поставлені питання.

4. Далі студенти знайомляться із загальними елементами вивчення поставлених питань, а потім за літературними джерелами вивчають окремі приватні питання.

5. На завершальному етапі студенти узагальнюють питання, що вивчаються, розглядають різні варіанти і за завданням викладача роботи з подальшим аналізом отриманих даних.

1.2. Самостійна робота студентів при виконанні практичних робіт

В процесі виконання практичних робіт, що проводяться паралельно з читанням лекційного матеріалу дисципліни, що вивчається, студенти самостійно вивчають деякі розділи програми дисципліни.

Разом з цим студенти самостійно під керівництвом викладача проводять практичні роботи по методиках, описаних у відповідних методичних вказівках, або вивчають, аналізують і оцінюють оформлення методичної і звітної документації.

Для забезпечення найбільшої ефективності самостійної роботи при виконанні практичних робіт навчальна група ділиться на декілька підгруп. Кожна підгрупа, під керівництвом викладача, виконує одну з робіт. Тому в методичні вказівки включені загальні основи теорії по кожній роботі, з якими студенти можуть бути ще не знайомі з лекцій.

Перед кожним практичним заняттям студенти повинні ознайомитися зі змістом майбутньої практичної роботи і підготуватися до її виконання.

Практична робота виконується кожним студентом самостійно. З усіх неясних питань студент консультується з викладачем.

Студент отримує залік по практичній роботі після опитування по суті роботи і здачі викладачеві оформленого звіту.

1.3. Самостійна робота студентів з підготовки до поточного і підсумкового контролю

Підготовка до поточного і підсумкового контролю полягає в повторенні пройденого лекційного матеріалу, самостійного вивчення і виконанні практичних робіт. Поточний і підсумковий контроль здійснюється за допомогою проведення опитування студентів у письмовій формі, або тестування за допомогою системи Moodle.

Тестування - одна з форм перевірки і самоперевірки знань по дисципліні, що вивчається. Відповідаючи на питання тестів, студенти можуть оцінити свої власні знання, а також заповнити їх.

Робота з тестами вимагає не лише хороших знань по дисципліні, але і певних навичок, які необхідно придбати в ході постійної роботи з тестовим матеріалом. По-перше, тести побудовані на інверсії - особливий розумовій діяльності, при якій інформація може варіюватися. Ця навичка вимагає часу і тренувань.

По-друге, важливо на лекціях, практичних заняттях, при конспектуванні виділяти «головні, ключові слова», які виражають суть матеріалу, що вивчається. У конспекті такі «ключові слова» краще виділяти - друкарськими буквами, кольором, підкресленням або іншими прийомами, які допоможуть візуально запам'ятати інформацію.

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Тематичний план вивчення дисципліни

2.1.1 Зміст лекційних занять

Тема 1. Роль та значення системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів.

Роль, значення та завдання технічного регулювання.

Передумови розвитку та етапи становлення технічного регулювання у світі.

Основні поняття та визначення в галузі технічного регулювання.

Загальний огляд ситуації у світі та глобальні виклики людству, що впливають на сферу технічного регулювання та споживчої політики.

Участь в обговоренні на лекції

Тема 2. Роль міжнародних організацій у системі міжнародного технічного регулювання.

Характеристика, завдання та напрями діяльності Світової організації торгівлі.

Тема 2. Роль міжнародних організацій у системі міжнародного технічного регулювання.

Характеристика, завдання та напрями діяльності Організації економічного співробітництва і розвитку.

Тема 2. Роль міжнародних організацій у системі міжнародного технічного регулювання.

Характеристика, завдання та напрями діяльності Організації Об'єднаних Націй.

Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних організацій у сфері технічного регулювання: міжнародні та регіональні організації зі стандартизації, метрології та в галузі якості, безпеки та споживчої політики.

Тема 3. Основні поняття в області сертифікації.

Актуальність сертифікації.

Виникнення і початок розвитку сертифікації. Терміни і визначення в галузі сертифікації.

Тема 4. Система державної сертифікації України (УкрСЕПРО).

Загальні відомості про УкрСЕПРО.

Структура системи УкрСЕПРО.

Загальні принципи проведення сертифікації в системі УкрСЕПРО.

Тема 5. Сертифікація спеціалізованих автотранспортних засобів.

Правила та порядок проведення сертифікації.

Фінансування робіт.

Основи сертифікаційних випробувань і оцінювання стану машин.

Тема 6. Особливості системи технічного регулювання в певних країнах.

Система технічного регулювання в країнах ЄС: правила системи, принципи створення єдиного ринку.

Особливості технічного регулювання та характеристика національних органів у сфері технічного регулювання країн СНД.

Особливості технічного регулювання та характеристика національних органів у сфері технічного регулювання країн Азії.

Особливості технічного регулювання та характеристика національних органів у сфері технічного регулювання США.

Особливості технічного регулювання та характеристика національних органів у сфері технічного регулювання Канади.

Тема 6. Особливості системи технічного регулювання в певних країнах.

Система технічного регулювання в країнах ЄС: правила системи, принципи створення єдиного ринку.

Особливості технічного регулювання та характеристика національних органів у сфері технічного регулювання країн СНД.

Особливості технічного регулювання та характеристика національних органів у сфері технічного регулювання країн Азії.

Особливості технічного регулювання та характеристика національних органів у сфері технічного регулювання США.

Особливості технічного регулювання та характеристика національних органів у сфері технічного регулювання Канади.

Тема 7. Види автотранспортних послуг. організація пасажирських автоперевезень. державне регулювання та контроль діяльності автомобільного транспорту.

Законодавчі засади перевезень автомобільним транспортом.

Види автотранспортних послуг.

Організація пасажирських автоперевезень.

Особливості державного регулювання перевезень в національному сполученні.

Особливості державного регулювання перевезень в міжнародному сполученні.

Тема 8. Стандартизація й оцінювання відповідності на автомобільному транспорті. Правове регулювання ліцензування в Україні. Основні принципи державної політики у сфері ліцензування.

Стандартизація й оцінювання відповідності на автомобільному транспорті.

Основні терміни для регулювання ліцензування в Україні.

Правове регулювання ліцензування в Україні.

Основні принципи державної політики у сфері ліцензування.

Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів бізнесу на ринку послуг.

Тема 9. Ліцензійні умови, орган ліцензування. особливості ліцензування на транспорті. видача ліцензії. ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів.

Загальні організаційні, технічні та кваліфікаційні вимоги до виконання робіт з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів.

Спеціальні організаційні, технічні та кваліфікаційні вимоги до виконання робіт з надання послуг з внутрішніх і міжнародних перевезень пасажирів автобусами.

Орган ліцензування.

Особливості ліцензування на транспорті.

Видача ліцензії.

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності.

Положення про ліцензійну картку.

Тема 10. Сертифікація послуг з ремонту та технічного обслуговування дорожніх транспортних засобів та їх складових. перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні в даній галузі.

Сертифікація послуг з ремонту та технічного обслуговування дорожніх транспортних засобів та їх складових.

Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні в галузі дорожніх транспортних засобів, їх складових частин та приладдя.

Тема 11. Види договорів на автотранспортні перевезення, супровідні документи, перелік і форми документів для отримання ліцензій, дозволів, сертифікатів.

Поняття договору на перевезення вантажів автомобільним транспортом. Права і обов'язки перевізника та відправника за договором перевезення вантажів.

Документи, що подаються органу ліцензування для одержання ліцензії.

Документи, що подаються органу ліцензування для одержання ліцензії.

Рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії.

Видача ліцензії.

Відомості, які містить ліцензія.

2.1.2. Зміст практичних занять

1. Роль системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів.
2. Міжнародні організації у системі міжнародного технічного регулювання.
3. Діяльність організації об'єднаних націй.
4. Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних організацій у сфері технічного регулювання.
5. Основні поняття в області сертифікації.
6. Система державної сертифікації України (УкрСЕПРО)
7. Сертифікація спеціалізованих автотранспортних засобів.
8. Система технічного регулювання в країнах ЄС та СНД.
9. Особливості технічного регулювання країн Азії, США та Канади.
10. Види автотранспортних послуг. організація пасажирських автоперевезень.
11. Види автотранспортних послуг. організація пасажирських автоперевезень.
12. Ліцензійні умови, орган ліцензування. Особливості ліцензування на транспорті.
13. Сертифікація послуг з ремонту та технічного обслуговування дорожніх транспортних засобів та їх складових.
14. Види договорів на автотранспортні перевезення, супровідні документи.

3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1. Теми для самостійної роботи студентів

Роль та значення системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів

На початку цієї теми необхідно розглянути чому такі системи технічного регулювання. При подальшому вивченні ознайомитись з роллю системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів.

Література: [1, 2]

Контрольні питання

1. У чому полягає головна мета міжнародного технічного регулювання?
2. З яких складових складається технічне регулювання? Дайте характеристику кожній складовій.
3. Чому запобігає використання технічного регулювання?
4. У якому році та з якою метою було створено Міжнародну організацію зі стандартизації ISO (International Organization for Standardization)?
5. З якою метою були прийняті міжнародні стандарти серії ISO 9000, EN 29000 та EN 45000?
6. Що є джерелами права у сфері технічного регулювання ЄС?
7. Що таке директиви нового підходу та директиви глобального підходу?
8. Що в сукупності є узагальненою європейською моделлю системи технічного регулювання?
9. Дайте визначення таким поняттям: «технічне регулювання», «міжнародна стандартизація», «міжнародний стандарт», «оцінювання відповідності», «акредитація», «якість продукції», «знак відповідності», «сертифікат відповідності».
10. Що впливає на сферу технічного регулювання та споживчої політики?

Роль міжнародних організацій у системі міжнародного технічного регулювання.

При вивченні цієї теми передусім необхідно засвоїти що таке система міжнародного технічного регулювання. Потім слід перейти до розгляду ролі міжнародних організацій у системі міжнародного технічного регулювання.

Література: [1, 2]

Контрольні питання

1. Перелічіть міжнародні організації, які займаються проблемами технічного регулювання у світі.
2. Яка мета створення та принципи діяльності СОТ?
3. Дайте характеристику організації економічного співробітництва і розвитку: мета, завдання, напрями та принципи діяльності.
4. Дайте загальну характеристику ООН: рік заснування, мета та принципи, завдання та напрями діяльності.
5. Яку організаційну структуру має ООН?
6. Яка головна мета діяльності ФАО?

Роль міжнародних організацій у системі міжнародного технічного регулювання

При вивченні цієї теми необхідно розглянути що таке Організації Об'єднаних Націй. Потім слід перейти до розгляду принципів дії та ролі Організації Об'єднаних Націй у системі міжнародного технічного регулювання.

Література: [1, 2]

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте діяльність CEN та CENELEC: галузь, мета, принципи та організаційна структура.
2. Перелічіть міжнародні та регіональні організації в галузі якості, безпеки та споживчої політики.
3. Які міжнародні та регіональні організації регулюють діяльність у галузі метрології?

Роль міжнародних організацій у системі міжнародного технічного регулювання.

При вивченні цієї теми необхідно розглянути основні напрямки діяльності міжнародних організацій у сфері технічного регулювання.

Література: [1, 2]

Контрольні питання

1. Що таке ЕОQ? Яка місія покладена на цю організацію?
2. Назвіть рік заснування, принципи діяльності та переваги від використання системи НАССР Міжнародного альянсу НАССР.
3. Які основні цілі має міжнародна організація з тестувань товарів та послуг?

Основні поняття в області сертифікації.

При вивченні цієї теми необхідно розглянути усі основні поняття та механізми в області сертифікації.

Література: [1, 2, 3]

Контрольні питання

1. Що таке протокол випробувань?
2. Що таке відповідність?
3. Що таке атестація?
4. Що таке акредитація?
5. Що таке сертифікація?

Система державної сертифікації України (УкрСЕПРО).

При вивченні цієї теми необхідно розглянути загальні відомості, структуру та принципи роботи УкрСЕПРО.

Література: [1, 2, 3]

Контрольні питання

1. Які органи підпорядковані Держстандарту України?
2. За якою із схем може проводитися обов'язкова сертифікація?
3. Якими способами передбачається можливість підтвердження відповідності продукції процесів і послуг встановленим вимогам у системі УкрСЕПРО?

Сертифікація спеціалізованих автотранспортних засобів.

При вивченні цієї теми необхідно розглянути порядок сертифікації спеціалізованих автотранспортних засобів.

Література: [1, 2, 3]

Контрольні питання

1. Згідно вимогам якого документа здійснюється підтвердження відповідності машин як у формі обов'язкової сертифікації, так і при декларуванні?
2. Які основні вимоги безпеки до машин встановлені у технічному регламенті?
3. В чому полягає процедура обов'язкової сертифікації машин?
4. Основні етапи процесу сертифікації.
5. Що включає сертифікація продукції машинобудування та послуг з ТО і ремонту машин в загальному вигляді?
6. Які документи повинна мати апеляційна комісія для розгляду апеляції?
7. Ким оплачуються роботи з сертифікації продукції?
8. Який термін декларації на землерийні машини?
9. Які вимоги повинно виконувати технічне обладнання землерийних машин при сертифікації?
10. Які показники машин землерийних неперервної дії контролюють при добровільній сертифікації?
11. Які показники котків будівельних контролюють при добровільній сертифікації?
12. Які показники навантажувачів фронтальних контролюють при добровільній сертифікації?
13. Які показники трубоукладачів контролюють при добровільній сертифікації?
14. Які показники екскаваторів контролюють при добровільній сертифікації?
15. Які показники бульдозерів контролюють при добровільній сертифікації?

Особливості системи технічного регулювання в певних країнах.

При вивченні цієї теми необхідно розглянути особливості технічного регулювання в країнах ЄС та СНД.

Література: [1, 2, 3]

Контрольні питання

1. Яким є головний принцип технічного регулювання в ЄС?
2. Що таке комплексний підхід? Які переваги дає використання комплексного підходу?
3. У якому році та з якою метою було прийнято Глобальну концепцію гармонізації правил з оцінки відповідності?
4. Які особливості технічного регулювання в країнах СНД?
5. Дайте характеристику національних органів технічного регулювання Білорусії, Казахстану, Російської Федерації та України.

Особливості системи технічного регулювання в певних країнах.

При вивченні цієї теми необхідно розглянути особливості технічного регулювання в країнах Азії, США та Канади.

Література: [1, 2, 3]

Контрольні питання

1. Яка головна особливість технічного регулювання США?
2. Скільки існує програм сертифікації в США? Дайте коротку характеристику кожній програмі.
3. Що таке NIST?
4. Охарактеризуйте технічне регулювання в Канаді: характеристика діяльності головного органу та Національної системи стандартів.
5. Які форми сертифікації діють у Японії?

Види автотранспортних послуг. організація пасажирських автоперевезень. державне регулювання та контроль діяльності автомобільного транспорту

При вивченні цієї теми необхідно розглянути процеси організації пасажирських автоперевезень та видів автотранспортних послуг

Література: [3, 4]

Контрольні питання

1. На чому ґрунтуються законодавчі засади перевезень автомобільним транспортом?
2. Види автотранспортних послуг. На які види поділяються послуги пасажирського автомобільного транспорту загального користування, їхні означення?
3. Визначення режимів руху автобусних перевезень. Види перевезень за місцем надання послуг. На які види поділяються внутрішні перевезення пасажирів на автобусних маршрутах?
4. Перевезення на замовлення і туристичні перевезення. Особливості міжнародних перевезень пасажирів і вантажів.
5. Які повноваження центрального органу виконавчої влади в галузі транспорту у сфері міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом?
6. Які органи здійснюють організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування. Які органи організують перевезення пасажирів автомобільним транспортом на території відповідного населеного пункту, за якими законами організують туристичні перевезення і перевезення на замовлення?
7. Яким органом затверджені правила надання послуг пасажирським автомобільним транспортом? Які особи можуть бути перевізниками?
8. Які документи необхідно мати при наданні послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом?
9. Які документи необхідні при перевезенні пасажирів автобусами на замовлення і в разі туристичних перевезень?
10. Які документи необхідні для перевезення пасажирів на таксі? Як законодавством диференційовані функції автостанції і перевізника?
11. Назвіть основні причини, що стримують розвиток транспортного забезпечення у сфері зовнішньоекономічної діяльності України.

12. Які повноваження центрального органу виконавчої влади з питань автомобільного транспорту у сфері міжнародних перевезень пасажирів і вантажів?
13. Наведіть вимоги щодо конструкції та обладнання, яким має відповідати транспортний засіб для допущення до міжнародного перевезення згідно з Митною конвенцією про міжнародне перевезення вантажів.
14. Які документи повинні мати резиденти України при виконанні міжнародних перевезень вантажів?
15. Які документи повинні мати резиденти України при виконанні міжнародних перевезень пасажирів?
16. Перелічіть функції контролю за здійсненням міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом.

Стандартизація й оцінювання відповідності на автомобільному транспорті. Правове регулювання ліцензування в Україні. Основні принципи державної політики у сфері ліцензування

При вивченні цієї теми необхідно всебічно розглянути процеси організації пасажирських автоперевезень та види автотранспортних послуг.

Література: [3, 4]

Контрольні питання

1. Що забезпечує стандартизація на автомобільному транспорті?
2. Мета сертифікації транспортних засобів, робіт та послуг на автомобільному транспорті?
3. Що таке сертифікація, цілі проведення, сертифікат відповідності?
4. З вирішенням яких завдань пов'язане створення та функціонування сертифікації на автомобільному транспорті?
5. Перелічіть документи, які повинні мати на борту кожна з категорій вантажних автомобілів відповідно до вимог резолюції ЄКМТ?
6. Коли набуває чинності анулювання сертифіката відповідності?
7. Який термін дії сертифіката безпеки та сертифіката відповідності?
8. Наведіть вимоги до оформлення дозволів ЄКМТ?
9. Дайте означення термінів: «господарська діяльність», «суб'єкт господарювання», «ліцензування», «ліцензійні умови», «ліцензія», «орган ліцензування», «ліцензіат»?
10. На чому ґрунтується правове регулювання ліцензування в Україні?
11. Перерахуйте функції органу ліцензування?
12. Перелічіть відомості, які містяться у заяві про видачу ліцензії?
13. Основні принципи державної політики у сфері ліцензування?
14. Функції спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування?
15. Принципи формування державної політики сприяння і регулювання взаємодії суб'єктів бізнесу на ринку послуг?
16. Назвіть прямі та непрямі функції державного регулювання?
17. Спеціальні заходи регулювання окремих сегментів ринку послуг, до яких може вдаватися держава?

Ліцензійні умови, орган ліцензування. особливості ліцензування на транспорті. видача ліцензії. ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів.

При вивченні цієї теми необхідно всебічно розглянути процес ліцензування на транспорті.

Література: [3, 4]

Контрольні питання

1. Назвіть обов'язки ліцензіатів, які виконують роботи з надання послуг з перевезення?
2. Що входить до безперервного стажу керування автотранспортними засобами?
3. Якими документами підтверджується стаж керування автотранспортним засобом для самозайнятого автомобільного перевізника?
4. Які документи мають бути оформлені на транспортні засоби, якими ліцензіати зобов'язані надавати послуги з перевезення?
5. Наведіть вимоги та документи які висуваються до водіїв автотранспортних засобів, яких ліцензіати допустили до роботи з надання послуг з перевезень?
6. Назвіть зобов'язання ліцензіатів, які надають послуги з внутрішніх та міжнародних перевезень пасажирів автобусами?
7. Перелічіть функції органу ліцензування?
8. Які документи подаються органу ліцензування для одержання ліцензії?
9. Назвіть підстави для прийняття рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії?
10. Наведіть завдання ліцензування на автомобільному транспорті?
11. На які види робіт видається ліцензія на господарську діяльність з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів?
12. Який термін прийняття рішення органом ліцензування про видачу ліцензії або про відмову в її видачі. На що дає право ліцензія?
13. Дайте означення процесу ліцензуванню, як працює цей механізм?
14. Ліцензуванню підлягає діяльність суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, які види діяльності є винятком?
15. Які потрібно вирішити завдання для проведення реформування та ліцензування автоперевізної діяльності?
16. Перерахуйте правила, яких слід притримуватися при здійсненні діяльності згідно з отриманою ліцензією?
17. Дайте означення терміна «ліцензійна картка», навіщо вона оформляється і де розташовується в транспортному засобі?
18. Який термін дії ліцензійної картки, яка вартість її оформлення?

Сертифікація послуг з ремонту та технічного обслуговування дорожніх транспортних засобів та їх складових. перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні в даній галузі.

При вивченні цієї теми необхідно всебічно розглянути процес сертифікації послуг з ремонту та технічного обслуговування дорожніх транспортних засобів.

Література: [3, 4]

Контрольні питання

1. Що встановлюють, для кого є необхідними правила обов'язкової сертифікації послуг з ремонту та технічного обслуговування дорожніх транспортних засобів та їх складових?
2. Наведіть перелік послуг, продукції, які підлягають обов'язковій сертифікації в Україні і затверджуються Держстандартом України?
3. Який порядок (алгоритм) проведення обов'язкової сертифікації послуг?
4. Вкажіть українські державні органи контролю, які слідкують за виконанням вітчизняними та імпортованими підприємствами усіх необхідних вимог щодо якості продукції?
5. Що повинен містити акт обстеження виробництва?
6. Що передбачає порядок проведення обов'язкової сертифікації послуг?
7. Що передбачає експертиза технічної документації?
8. В чому полягає технічний нагляд?
9. Який термін подання заявки для отримання сертифіката на наступний період?
10. Які документи додаються до заяви про оскарження рішення щодо відмови у видачі сертифіката відповідності чи призупинення або зупинення дії сертифіката?

Види договорів на автотранспортні перевезення, супровідні документи. перелік і форми документів для отримання ліцензій, дозволів, сертифікатів.

При вивченні цієї теми необхідно всебічно розглянути процес укладання договорів на автотранспортні перевезення, супровідну документацію та її види.

Література: [3, 4]

Контрольні питання

1. Функції договору перевезень вантажів автомобільним транспортом.
2. Особливості господарських договорів. Коли договір вважається укладеним? Перерахуйте види договорів перевезення автомобільним транспортом?
3. Які допоміжні операції при здійсненні перевезення виникають у договорі перевезення вантажу?
4. Перелічіть найістотніші умови договору, зобов'язання замовника.
5. Які основні права і зобов'язання має вантажний перевізник?
6. Договір перевезення, як правило, має публічний характер з дотриманням певних умов, перелічіть їх?

7. Які пункти має містити договір перевезення вантажу автомобільним транспортом за умови, що між сторонами було укладено і річний договір?
8. Наведіть основні обов'язки перевізника?
9. Виконання яких додаткових обов'язків сторони договору можуть покласти на перевізника?
10. Перерахуйте зобов'язання відправника?
11. Які основні особливості цивільно-правової відповідальності у сфері транспортної діяльності?
12. Які особливості здійснення міжнародних перевезень вантажів?
13. Вкажіть умови, коли вантажовідправник і перевізник звільняються від сплати штрафу за невиконання плану перевезень?
14. Які документи подаються до органу ліцензування для одержання ліцензії. Умови прийняття рішень про видачу або відмову у видачі ліцензії?
15. Умови видачі ліцензії, відомості, які містить ліцензія?

3.2. Рекомендації по роботі з рекомендованою літературою

Загальні рекомендації по роботі з друкарськими джерелами, підручниками, навчальними посібниками і конспектами лекцій залежно від виду самостійної роботи студента описані в главі 1 цієї методичної вказівки.

3.3 Основні вимоги до результатів роботи

Результатом вивчення лекцій і тем, віднесених на самостійне вивчення студентів, являється письмовий конспект. Основні вимоги при написанні конспектів:

- читабельність записаної інформації;
- доступність в розумінні.

Результатом виконання практичних робіт є звіт, оформлений відповідно до вимог, що пред'являються до письмових робіт.

3.4 Форми контролю самостійної роботи студентів

Види самостійної роботи	Форми контролю
Звіт по практичному зняттю №1	письмовий
Звіт по практичному зняттю №2	письмовий
Звіт по практичному зняттю №3	письмовий
Звіт по практичному зняттю №4	письмовий
Звіт по практичному зняттю №5	письмовий
Звіт по практичному зняттю №6	письмовий

Звіт по практичному зняттю №7	письмовий
Звіт по практичному зняттю №8	письмовий
Звіт по практичному зняттю №9	письмовий
Звіт по практичному зняттю №10	письмовий
Звіт по практичному зняттю №11	письмовий
Звіт по практичному зняттю №12	письмовий
Звіт по практичному зняттю №13	письмовий
Звіт по практичному зняттю №14	письмовий

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Технологія організації контролю самостійної роботи студентів включає ретельний відбір засобів контролю, визначення його етапів, розробку індивідуальних форм контролю.

Оцінка успішності студента може вестися в традиційній системі «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», або по рейтинговій системі, ґрунтуючись на сумі набраних їм в ході самостійної роботи балів, за усі види СРС, включаючи підсумкові атестаційні процедури.

Ефективними формами контролю і активізації СРС на протязі усього навчального семестру є:

1. Використання бально-рейтингової оцінки.
2. Використання міжсесійного контролю за якістю навчальної роботи студента.
3. Тестування. Екзаменаційні тести дозволяють оцінити рівень знання студентів у балах. Оцінювані тести можуть використовуватися викладачами як форми проміжного і підсумкового контролю.

Рекомендовані форми контролю самостійної роботи студентів :

- вибіркова перевірка під час аудиторних занять;
- складання анотацій на прочитаний матеріал; - складання схем, таблиць за прочитаним матеріалом; - огляд літератури.

Етапи самостійної роботи :

1. Підбір рекомендованої літератури.
2. Знайомство з питаннями, по яких треба законспектувати літературу.
3. Складання схем і таблиць на основі вивченої літератури.

Комплекс засобів навчання при самостійній роботі студентів:

- навчально-методичний комплекс;
- дидактичний матеріал;
- електронний курс лекцій, електронний підручник;
- збірки завдань, тести; - відеоматеріали, CD, DVD.
- інтернет-ресурси.

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародне технічне регулювання : навч. посібник / О. М. Сафонова [та ін.]. – Х. : ХДУХТ, 2013. – 372 с.
2. Випробування та сертифікація сільськогосподарської техніки: навчальний посібник / Юхимчук С.В. – Луцьк: Ред.-відділ Луцького НТУ, 2017. – 136 с.
3. Випробування, сертифікація і стандартизація машин: навч. посібник / Налобіна О.О. – Рівне : НУВГП, 2018. – 259 с.
4. Основи ліцензування та сертифікації на автомобільному транспорті: навчальний посібник / В. П. Кужель, А. А. Кашканов. – Вінниця : ВНТУ, 2018. – 121 с.
5. Конституція України (на 1.03.2008). – Х. : Фактор, 2008. – 144 с.
6. Господарський процесуальний кодекс України. – К. : ЮРИНКОВІ ІНТЕР, 2004. – 640 с.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (зі змінами і доповненнями). – К. : Ліга-Закон, 2008. – 385 с.
8. Цивільний процесуальний кодекс України (на 15.05.2008 р.). – К. : Паливода, 2008. – 156 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи з
дисципліни " Сертифікація та ліцензування на автомобільному транспорті"
(для студентів спеціальності 274 "Автомобільний транспорт")

укладачі:
Полупан Євген Вікторович
Шевченко Сергій Іванович

Редактор
Техн. редактор
Оригінал-макет